



# VOKIETIJOS LB VALDYBOS *INFORMACIJOS*

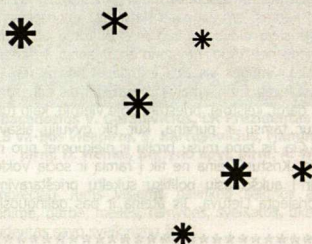
Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 4 (509)

2003 gruodis / Dezember 2003

*Per KALĖDAS visa gausi ŠEIMA  
į vieną gražų būrį susibėga,  
ir nesvarbu, kad šalta, kad ŽIEMA,  
kad tyliai žemė po ŽVAIGŽDYNAIS miega...*

*Ir KŪDIKĖLIS miega pataluos,  
jis mažas, bet jo galios STEBUKLINGOS  
neleis mums pasiklyst BŪTIES keliuos –  
kas tiki JĮ, tas amžinai LAIMINGAS !*



*Nuoširdžiausiai sveikiname Jus  
ir Jūsų šeimą su  
Šventomis Kalėdomis.  
Linkime, kad ši šventė ir  
ateinantys  
Naujieji Metai  
suteiktų Jums daug laimės, meilės,  
ramybės, sveikatos,  
kad išsipildytų pačios gražiausios  
viltys.*

**Vokietijos Lietuvių Bendruomenės  
valdyba  
ir  
Vasario 16-osios gimnazija**



## Kalėdų ženklai \*\*\*\*\*

Kaip žinia, šv. Kalėdos – stebuklų (jie evangelijoje dažnai vadinami "ženklais") metas. Ir ne vien tik tų "folklorinių", kuriuos mes žinome iš vaikystės, kai patys laimingiausiai nugalstą gyvulių šnekėjimą, o labiausiai ištroškusieji ragauja po 12 valandos vandenį, tapusį vynu.

Vienas vokiečių mąstytojas prieš keletą metų išleido knygą pavadinimu "Jokio Kalėdų pėdsako?" Tai daryti jį paskatino šių dienų tikrovė, kai industrijos sukurtame Kalėdų-šou, kur dominuoja apsipirkimas, dovanos, kelionės – Kalėdas sutikti kur nors "už jūrų marių" ir t.t. dingsta pačios šv. Kalėdos, kurių centre – žmonijos Atpirkėjo-Kristaus gimimas. Berąšdamas knygą ir giliau pažvelgęs į dalykus jis atrado svarbiausią tiesą – to, kuris yra šv. Kalėdų centre, t.y. Jėzaus Kristaus negali niekas uždengti. Čia ir yra didysis stebuklas! Kalėdų naktį neprasivers dangaus skliautas, ir Viešpats nepasirodys visoje savo didybėje, kad mes pultume ant kelių, ir neliktų nė vieno netikinto, nė vieno abejojančio. Ieškodamas Dievo pėdsakų, žmogus vis tiek ir toliau turės žiūrėti į kitą žmogų, nes Dievas sutinkamas ir atpažįstamas Čia, Žemėje. Dažniausiai, dargi, keistoje, prieštaringoje vietoje, kaip tuomet – tvarte, kur tamsu ir purvina, kur tik gyvulių alsavimas sušildo orą. Čia Jis tapo mūsų broliu ir niekuomet nuo mūsų nepasitraukia. Kristus ateina ne tik į ramią ir sočią Vokietiją, Jis ateina ir į aukščiausių politikų sukeltų prieštaravimų ir netikrumo prislegtą Lietuvą. Jis ateina ir pas galinguosius ir

pas silpnuosius, pas sveikus ir ligonius. Jis eina ir į patriotinius renginius, kuriuose dažniausiai susiburia vyresnioji karta, ir į roko koncertus, diskotekas ir kavines, kur šėlsta jaunimas. Dievas, kaip mus moko Kalėdų istorija, susiranda sau vietą ir prie užtrenktų užėigos durų, nes Jis moka prisistatyti žmogui įvairiausiais pseudonimais: kaip duonos gabalėlis šv. Komunjijoje ant pavargusių nuo darbo delnų, kaip gailestingai ištišta ranka pavargusiam nuo gyvenimo, kaip melė, su kuria perkama, kad ir ne pati brangiausia dovana, kaip aplankymas tų, kuriuos jau visi seniai pamiršę, kaip pakvietimas prie Kūčių stalo tų, kuriems antraip ši šventė tik dar labiau pagilintų jų vienišumą. Jis prisistato net Aldi parduotuvėje, kuri, visų didžiam nustebeimui, prieš šių metų Kalėdas pradėjo pardavinėti Bibliją, tarsi tiems, kurie, gal būt taupydami pinigus, išstojo iš Bažnyčios, kad čia jau už "prieinamą" kainą galėtų perskaityti žodžius, kurie yra bene svarbiausia tiesa žmonijai – **Jis yra "tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų"** (Jn.1,9).

**Kalėdų naktį naujai pergyvenam Dievo buvimu su mumis ir vienybės džiaugsmą. Prie mūsų Kūčių stalo tevyrauja ypatingos ramybės ir susitaikymo dvasia. Dalindamiesi kalėdaičiais, dalinkimės savo širdies šiluma ir meile. Šie jausmai teneišblėsta visus metus ir skatina vaisingiems tikėjimo darbams.**

Unigas Alf. Kelmelis

2003 m. šv. Kalėdos

\*\*\*\*\*

## 2004 m. - Kalbos ir knygos metai

Lietuvos Respublikos Seimas 2004-uosius metus paskelbė Kalbos ir knygos metais, minint lietuviškos rašomos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100 metų sukaktį. Seimūnai priėmė tokį sprendimą įvertindami lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo reikšmę tautos atgimimui, lietuvių visuomeninės minties plėtojimui ir brandai, valstybingumo atkūrimui ir kultūros pažangai.

Sudaryta minėjimo komisija, kuriai pirmininkauja Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Į ją įeina kalbininkai, knygotyrininkai, istorikai, kultūrologai, žurnalistai, politikai. Tikimasi, kad ši svarbi sukaktis bus paminėta ne tik valstybiniu, bet ir tarptautiniu mastu, pasiūlius įtraukti ją į UNESCO renginių programą.

## PASAULIO LIETUVIS

Redakcija laukia straipsnių

"Pasaulio lietuvis" – leidinys bendruomenės minčiai ir gyvenimui, skirtas visiems lietuviams, gyvenantiems už Lietuvos ribų. Jis atspindi visų bendruomenių veiklą ir gyvenimą, siekius ir yra tarsi tiltas į Lietuvą. Kaip jau rašėme pereinamame Informacijų numeryje, "Pasaulio lietuvis" leidimas perkeltas iš Amerikos į Punkską. Nuo 2003 m. lapkričio mėn. žurnalą redaguoja Zvilė Makauskienė. Pirmasis naujosios redakcijos numeris yra DIN A4 formato, 50 puslapių, gausiai iliustruotas, daug įdomios informacijos talpinantis leidinys. Redakcija laukia straipsnių, žinių apie veiklą, laukia taip pat ir nuotraukų.

Leidėjai laukia paramos

*PLB pirmininkas Gabrielius Žemkalnis taip kreipiasi į bendruomenės narius:*

„Kreipiuosi į Jus prašydamas paramos. Kreipiuosi į Bendruomenės, bendruomenių organizacijas bei skaitytojas – remkite „Pasaulio lietuvių“ aukomis, suraskite naujų prenumeratorių, supažinkite su šiuo leidiniu iš Lietuvos ir jūsų kraštą atvykusius naujakurius. Nors iki šiol gaunamos prenumeratorės neužteko padengti leidimo ir peršuntimo išlaidų, vis dėlto nusprendėme prenumeratą sumažinti, padaryti ją siunčiant oro paštu vienodą visiems kraštams. *PL prenumerata metams 25 JAV dol.*

**Pasaulio lietuvis**

Ul. Mickiewicza 23, PL-16-515 Puńsk, woj. Podlaskie, Polen

Tel./faksas: 48 87-516 1416, El.p. plietuvis@wp.pl, [www.punskas.pl/pietuvis](http://www.punskas.pl/pietuvis)

### ŠIAME NUMERYJE

*Kalėdų ženklai* ..... 2 psl.

*Susitikimas su LR Prezidentu*  
..... 3 psl.

*VLB darbuotojų suvažiavimas* ..  
..... 4-9 psl.

*Lietuvoje* ..... 10-11 psl.

*Mūsų apylinkėse* ..... 12-13 psl.

*Jaunime* ..... 14 psl.

*Vasario 16-osios  
gimnazijoje* ..... 15 psl.

*Skelbimai – žinios* ..... 16 psl.

## AŠ ŽAVIUOSI JUMIS IR DĖKOJU!

Lietuvos Respublikos Prezidento Rolando Pakso susitikimas su Vokietijos Lietuvių Bendruomenės atstovais Berlyne

Nepaisant Lietuvoje kilusių didelių problemų, Lietuvos Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas š.m. lapkričio pradžioje ryžosi savo seniai planuotai kelionei į Brüsselį ir Vokietiją. Lapkričio 7 d. jis LR ambasadoje Berlyne susitiko su ambasados tarnautojais ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės atstovais.

Sveikinimo kalboje Prezidentas trumpai apžvelgė savo susitikimus su NATO ir Europos Sąjungos institucijų vadovais. Nurodęs, kad turėjo progą pristatyti Lietuvos siekius Europos Parlamente ypač džiaugėsi, kad taip sutapo, jog iškart po jo kalbos parlamente kalbėjęs Gūnteris Verheugenas apie naujai stojančių valstybių pažangos įvertinimą Lietuvai skyrė garbingą antrą vietą. Prezidento nuomone, tai didelis visos Lietuvos laimėjimas.

Vokietijoje Prezidentas susitiko su Hesseno krašto ministru pirmininku Rolandu Kochu. Šio krašto įmonių asociacijos sąjungos forume Prezidentas pristatė Lietuvai kaip patrauklų kraštą investicijoms. Tolėsi susitikimai Vokietijoje buvo numatyti su Bundesrato prezidentu, Tūringeno krašto ministru pirmininku Dieteriu Althausu ir kancleriu Gerhardu Schröderiu.

"Bet maloniausia yra susitikti su Jumis, su ambasados darbuotojais ir išelviais iš Lietuvos", pasakė Prezidentas. "Ir aš norėčiau pasakyti tikrai du žodžius: aš žaviuosiu Jumis ir dėkoju už tai, ką padarėte!" Visur matosi daug patriotiškai nusiteikusių jaunos kartos žmonių, su kuriais būtų galima kalnus nuversti, todėl mūsų valstybė pasiekė savo tikslus, pastebėjo Prezidentas. "Jeigu mes tampame Europos Sąjungos nare, tampame NATO nare, tai reikia pasakyti: nors tai labai dideli mūsų pasiekimai, bet tai vis tikrai nėra tikslas, tai tėra tik priemonė tikslams pasiekti. Tikslas yra mūsų gerovės valstybė, tikslas yra saugi valstybė, tikslas yra pasiturintys žmonės ir svarbiausia yra tai, kad jie neišsivaikščiotų, kaip p. vicepirmininkas pasakė šiandien. Ir aš manau, kad jeigu rimtai dirbsime mes visi, tai nebus taip, kad Lietuva išsivaikščios, bet bus atvirkščiai, sugrįš į Lietuvą žmonės su savo investicijomis, savo protu ir su savo vakarietišku išsilavinimu ir jais šaknis giliai Lietuvoje.

Aš manau, kad dar vienas tikslas galėtų būti. Būtent, man atrodo, kad lietuvių išeivija ir žmonės, gyvenantys Lietuvoje, neišnaudoja vienas kito potencialo. Mes sustinkame įvairiomis progomis, dainų šventėse, įvairiuose renginiuose. Bet kad būtų pastelkta tos išeivijos patirties, kad būtų rasta forma, kaip pasinaudoti ta patirtimi – tam dar reikėtų iš tikrųjų labai daug dirbti.



Ambasadorius V. Gerasavičius, LR Prezidentas R. Paksas, VLB va-bos vicepirm. V. Bartusevičius, Hamburgo apyl. pirm. D. Henke, Berlyno apyl. pirm. A. Wilkat

Aš norėčiau Jums visiems palinkėti sėkmės asmeniniame gyvenime, darbe, meilės, ramybės, sveikatos, tikėjimo", baigė Prezidentas savo sveikinimo žodį.

Abykusį Prezidentą ir jo palydovus pasveikino LR ambasadorius Vokietijoje dr. Vaidievis Gerasavičius. Jis pristatė Prezidentui ambasados tarnautojus ir nušvietė ambasados paskutiniųjų metų darbą atstovaujant Lietuvos interesus amžinose iš didžiųjų Europos valstybių ir papasakojo apie ypač sėkmingas pastangas įsigyti nuosavą ambasados pastatą Berlyne.

Lietuvių Bendruomenės vardu Prezidentą sveikino valdybos vicepirmininkas dr. Vincas Bartusevičius. Jis trumpai apibūdino lietuvių būklę Vokietijoje, jų susiorganizavimą ir šiandienos aktualius Bendruomenės uždavinius nuolat dėdant lietuvių skaičių Vokietijoje. Jis pabrėžė stiprios bei susipratusios išeivijos svarbą pačiai Lietuvai ir dėkojo už Lietuvos išeivijos, ypač Vasario 16-osios gimnazijos Vokietijoje, rėmimą. Prašė, kad padėtų kur reikia išlaikyti mūsų kultūros židinius, ir siūlė savo paramą bei paslaugas visais tais atvejais, kada Lietuva ateina čia, į mūsų gyvenamąjį kraštą.

Po oficialių kalbų Prezidentas dar apie valandą bendravo su į priėmimą atvykusiais Bendruomenės atstovais, kurių matėsi net ir iš labai tolimų vietovių. Ambasada vaišino gėrimais ir užkandžiais.

(vb)

## PAKSAS YRA PAŽEIDŽIAMAS

Sąryšyje su Prezidento ir Prezidentūros veikla, Lietuvos Respublikos Seimo laikinoji tyrimo komisija dėl galimų grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui 2003 m. gruodžio 1 d. konstatavo, „kad Prezidentas buvo ir yra pažeidžiamas. Įvertinant ypatingą Prezidento statusą ir atsakomybę, jo vaidmenį vidaus ir tarptautinėje politikoje, tai sudaro grėsmes Lietuvos nacionaliniam saugumui“. Specialiosios komisijos išvadoms pritarė valdančios daugumos atstovai socialdemokratai bei socialliberalai, taip pat opoziciniai Liberalų ir centro sąjungos bei konservatorių frakcijos.

Rolandui Paksiui dabar grėšia parlamentinė apkalta, jei nepaklus raginimui atsistatydinti. Tarp kitų, atsistatydinti Prezidentui primygtinai siūlo valdančiosios daugumos lyderiai Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir premjeras Algirdas Brazauskas. Prezidento apkalta gali inicijuoti 35 parlamentarai, tačiau valstybės vadovo nušalinimui reikalingi 85 Seimo narių balsai.

R. Paksas kartojta esąs nekaltas ir teigia neketinąs atsistatydinti.

# VOKIETIJOS LB DABARTIES IR ATEITIES PROBLEMAS

Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Hüttenfelde

Š.m. lapkričio 14–16 d. Romuvoje įvyko tradicinis Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas. Dalyvavo Vokietijos LB valdybos, tarybos bei kitų organų nariai, Romuvos, Frankfurto, Stutgarto, Bonn-Köln, Müncheno, Hageno, Mülheimo ir Hamburgo apylinkių, Vasario 16-osios gimnazijos, Lietuvių kultūros instituto, Katalikų sielovados, PLJ Kongreso ruošos komiteto, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos ir Vokietijos LJ sąjungos valdybos atstovai. Iš Lietuvos dalyvavo



Darbuotojų suvažiavimo dalyviai  
(Nuotrauka M. Šmitienės)

URM patarėjas išėjęs reikalams dr. Rimantas Morkėnas ir muzikos grupė AKO. Suvažiavimas prasidėjo penktadienio vakare susipažinimo vakarone Rennhofo pilaiteje, kurios metu dalyviai neformaliai bendraudami galėjo dalytis įspūdžiais ir aptarti naujienas. Suvažiavimo darbas prasidėjo šeštadienio rytą VLB valdybos pirmininko Antano Šiugzdinio atidaromuoju žodžiu. Šių metų suvažiavimo programoje nebuvo numatyta įprastų apylinkių veiklos prašėsimų, o tik penkių aktualių temų svarstybos.

## DĖMESIO CENTRE – NAUJAKURIAI

### 1. Naujai atvykstančiųjų į Vokietiją integracija ir su jais susijusios problemos

Paskutiniai metais bendruomenės sudėtis sparčiai kinta. Naujai į Vokietiją atvažiuojantys ir čia ilgesnį laiką liekantys tautiečiai savo skaičiumi smarkiai lenkia senuosius pabėgėlius ir jų palikuonis. Ilgesnis atitūrkimas nuo savo tėvynės visuomet sudaro pavojų ir tautiniam identitetui, o jaunajai kartai – jo susidarymui. Vokietijos Lietuvių Bendruomenė todėl laiko vienu iš svarbiųjų savo šio meto uždavinių jungti ir naujai atvykstančius tautiečius į savo gretas.

*Šios temos diskusijas pradėjo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas ANTANAS ŠIUGZDINIS. Jis pasakė:*

„Labai daug lietuvių pasipylė po visą pasaulį. Dėkui Dievui, ne visi jie emigrantai. Į Vokietiją atvykstančius galima suskirstyti į penkis grupes.



Kalba VLB pirmininkas Antanas Šiugzdinis

Pirmiausia – turistai. Jų nėra tiek daug, bet jų yra. Jie keliauja po pasaulį norėdami ką nors pamatyti. Jie gal atsitiktinai pasirodo kokiam nors mūsų renginyje. Bet jų bendruomenės veikloje nėra ir nebus.

Yra daug nelegalių darbininkų. Jie čia atvyksta laikinai užsidirbti. Jie, pasiilę

namų arba lietuvių, apsilanko mūsų renginiuose. Bet jiems nerūpi lietuviškumo išlaikymas išėjęs, jie yra lietuviai. Jie tik atvažiuo užsidirbti pinigų ir grįš į Lietuvą, liks lietuviai. Jų problemos – kaip gauti

geresnį darbą, kaip pigiau pragyventi, kaip sukaupti turto, kurį į Lietuvą galėtų parvežti ir panaudoti pragyvenimui. Jiems bendruomenė tik tiek svarbi, kiek ji jiems gali padėti jų padėtyje, ir mes turime jiems padėti.

Trečia grupė yra studentai. Jiems rūpi mokslai, kai kuriems ir užsidirbti kokį eurą pragyvenimui. Jie tarpusavyje bendrauja, diskutuoja jiems rūpimais klausimais ir tik ilgiau pasilikusieji pasilgsta lietuvių ir Lietuvos, todėl ieško bendruomenės.

Ketvirta grupė yra ištekėjusios moterys, kurios atsiveža ir savo vaikus. Jos po tam tikro laiko labai ieško bendruomenės, nes joms rūpi, ką daryti, kad vaikai nepamirštų arba išmoktų lietuviškai, jeigu jie čia gimę.

Penkta grupė yra atvykę specialistai: gydytojai, informatikai arba kiti, kurie ilge-

snį laiką arba visam laikui įsitvirtina užsienyje.

Iš pastarųjų trijų grupių susidaro naujieji mūsų nariai, kurių vis daugėja. Kai kuriose apylinkėse jie sudaro daugumą. Daugeliui apylinkių jie vadovauja. Iš 14 apylinkių Vokietijoje 8 apylinkėms vadovauja naujai atvykusieji. Taip pat Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyboje yra du nariai, kurie naujai atvyko į Vokietiją. Jie taip pat nuoširdžiai rūpinasi lietuviškais reikalais kaip ir senieji, tik jie vis tiek dar turi įsikurti. Todėl jie tikisi iš bendruomenės, pavyzdžiui, tokios informacijos: kaip perrašyti vairavimo teises, kaip gauti darbo leidimą, į kokias mokyklas siųsti savo vaikus, kaip pratęsimas vizos, kaip su pilietybe ir t.t. Iš tikrųjų mes turime stengtis jiems padėti. O šiaip jie labai gražiai įsitraukia į mūsų veiklą.“

\* Diskusijose išryškėjo, jog, nors Lietuva 2004 m. bus priimta į Europos Sąjungą ir bus pasiekta tam tikra visų piliečių teisinė lygybė, tačiau tu nebus savaime išspręstos visos socialinės ir tautinės problemos. Lietuviai gyventi Vokietijoje nebus tas pat kaip žemaičiai Suvalkijoje. Lietuviai ir toliau gyvens diasporoje.

Todėl, kad galėtų išlaikyti savo kalbą ir tautinį tapatumą, kad galėtų skieisti savo tautinę kultūrą gyvenamajame krašte, kad padėtų politiškai Lietuvai, ir ateityje Lietuvai bendruomenės bus reikalinga ir naudinga. Tačiau, kadangi bendruomenės narių sudėtis keisis, keisis ir jų poreikiai, turės keistis ir bendruomenės pasiūla. Todėl norint naujus žmones burti į bendruomenę, svarbu žinoti, ko jie pageidauja, kas jiems itin svarbu. Iš viršaus sugalvotos akcijos

dažnai nebūna sėkmingos. Didėjant tautiečių skaičiumi, pastebima ir tam tikra diferenciacija. Anksčiau lietuviai ėjo visur vien dėl to, kad tai buvo lietuviškas susitikimas ar renginys, o dabar labiau renkamsi pagal interesus, profesiją, pomėgius. Šiuo metu dvi grupės ypač reikalauja dėmesio – tai mažamečiai vaikai (darželių, mokyklėlių problema) ir profesionalai. Nors pastebėta, kad naujai atvykusieji labai pagyveno ir atnaujino bendruomenės gyvenimą

reikšdamiesi ir vadovaujantieji pareigose, tačiau esamas įsijungimas proporcingai neatitinka naujų atėlių skaičius. Jaučiama iniciatyvos ir angažavimosi stoka, trūkumas žmonių, kurie būtų organizuoti. Galop buvo reikiama mintis, ar Lietuvai nebūtų pigiau skirti daugiau lėšų tauginės kultūros palaikymui išveivijoje, nete ateityje sugrįžusius, bet jau nutautusius išveivius, reintegruoti į lietuvišką kultūrą?

## BE KULTŪROS RENGINIŲ NEAPSIEISIME

### 2. Švietimas ir kultūra kaip veiklos sritis, sąlygojanti bendruomenės gyvastį

Yra pastebimas lyg ir didesnis naujai atvykusiųjų tautiečių noras dalyvauti daugiau pramoginiuose, mažiau kultūrinuose lietuviškuose renginiuose. Todėl norėta pasvarstyti santyki tarp vienų ir kitų ir nustatyti jų funkciją bei vertę, taip pat apžvelgti, kokias personalines galimybes kultūros renginiams šiuo metu Vokietijoje turime.

Savo unikaliai plačia švietimo sistema ypač pasižymėjo II Pasaulinio karo lietuviai pabėgėliai. Tuo jie užtikrino savo gyvastingumą per ilgus išveivijos metus. Mažėjant Vokietijoje lietuvių skaičiumi, visos švietimo įstaigos, išskyrus Vasario 16-osios gimnazija, užsidarė. Dabar daugėjant, ir ypač mažamečių lietuvių, švietimo įstaigų problema kyla naujai.

*Įvadies pastabas šios temos svarstybos padarė Hamburgo apylinkės pirmininkė DALIA HENKE ir valdybos narė BEATA STANKEVIČ.*

Pradžioje pranešėjos kėlė provokacinį klausimą, ar prapult bendruomenė be kultūros renginių? Ar kultūros renginiai – reikalinga ir neišvengiama bendruomenės gyvenimo dalis? Ar neužtektų, kad žmonės susitiktų tik pabendrauti, rūp užstalės, ar neužtektų kad ir sporto renginių? Juk ten žmonės puikiausiai bendrauja. Kaip įrodyti netikintiems, kad reikia kažko daugiau negu pramogų?

- žinau, kad bus lietuviški veidai, pavalgysiu, pabendrausiu;
- nenoriu jaustis vienišas svetimoje šalyje, savo dalyvavimu noriu praplėsti lietuvių ratą, padidinti lietuviškąjį potencialą;
- aš noriu tik linksmiau praleisti laiką, nes čia gyvenu tik laikinai.

Atsakymai gal ir ne reprezentatyvūs, bet nurodo ir faktinę padėtį, jog naujai atvykęs jaunimas mieliau dalyvauja pramoginiuose renginiuose, mažiau kultūrinuose. Tačiau diskusijoje buvo reikšta nuomonė, kad kultūros renginių negalima atsisakyti, vien jau ir iš švietėjiškų motyvų. Dažnai lietuviai mažai pažįsta savo rašytojus, teatro, muzikos veikalus ir atlikėjus. Reikia sudaryti sąlygas, paskatinti žmones, kad jie bent elementariai susipažintų su lietuviškos kultūros aspektais: mokslu, menu, literatūra, istorija, sportu. Tačiau ypač kreiptinas dėmesys ir į kasdieninę, buitinę kultūrą, nes ir vien bendravimas nepaprastai sieja žmones. Tame sąryšyje buvo kelta mintis surengti Vokietijoje kokį kultūros savaitgalį. Vokietijoje dirba daug lietuvių kultūros darbuotojų, juos sukvietus išėitų įdomus ir svarus renginys. Numatoma sudaryti lietuvių meninių pajėgų sąrašą, kad būtų galima lengviau orientuotis ruošiant renginius.

Kita problema, kelianti rūpestį – lietuviško švietimo klausimas. Atsiranda vis daugiau mažamečių vaikų, kuriems reiktų lietuviškų darželių, mokyklėlių. Sunkumai dideli, trūksta pinigų, patalpų. Hamburge, Frankfurte ir Nordrhein-Westfalene poreikis yra didelis. Hageno apyl. pirmininkas V. Jelis pranešė, kad Nordrhein-Westfaleno apylinkės (Hagenas, Bonn-Kölnas, Mülheimas) planuoja kartu vieną kartą per mėnesį vesti savaitgalio liuanistines mokyklėles. Kitur sunkumi dar nenugalėti.



**Hamburgo apylinkės atstovės: Salomėja Böttcher, pirm. Dalia Henke, Beata Stankevič ir Asta Baikauskaitė**

Toliau buvo pateikti Hamburgo jaunimo mažos apklausos rezultatai. Į klausimą, kodėl jie ateina į lietuviškus renginius, buvo gauti tokie atsakymai:

- man svarbu kalba, lietuviškai mieliau bendrauju;
- man labai įdomu tik kreptinis, visa kita man neįdomu;
- ateinu iš įpratimo, žinau, kad kiekvieną mėnesį renkams, ir aš ateinu;



**Jaunimo atstovai: M. Gaurilčikas ir V. Lemke; Romuvos apyl. pirm. A. Ručienė, VLB va-bos išdininkas E. Jankūnas, VLB tarybos narys dr. V. Lėnertas, Müncheno apyl. pirm. R. Schneideris, Vasario 16-osios gimn. dir. A. Šmitas**

### 3. Naujos ryšio tarp apylinkių priemonės bei jų panaudojimo galimybės siekiant efektyvesnės bendruomeninės veiklos

Ryšių tarp narių palaikymas, greitas susišiojimas ir žinių perdavimas yra viena svarbių gerai veikiančios organizacijos sąlygų. Jau nuo seno žmonės naudojo įvairius susišiojimo būdus, įveikiančius didesnius ar mažesnius nuotolius: būgnus, dūmus, karvelius, pašta, telegrafus, telefonus. Šiais laikais atsivėrė visai naujos susišiojimo ir informacijos priemonės, kurias suteikia interneto tinklas. Darbuotojų suvažiavime buvo aptartos konkrečios galimybės šias modernias priemones panaudoti lietuvių bendruomenės veikloje. Deja, dar ne visi bendruomenės nariai naudoja kompiuterius ir internetą, tačiau Vokietijoje savo tinklapius jau turi Vokietijos LB (www.VokLb.de), Lietuvių kultūros institutas (www.LitaischesKulturinstitut.de), Vasario 16-osios gimnazija (www.LitaischesGymnasium.de), Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga (www.vljs.de), Vokietijos ateitininkai (www.ateitis.de), Frankfurto (www.lietuviai.de), Muncheno (www.litic.de) ir Hamburgo (www.Hamburgas.de) apylinkės. Veikia taip pat pora ne visai aiškios kilmės ir kitų tinklapių.

*Tuo klausimu pasiūlymų pateikė Frankfurto apylinkės pirmininkas ROMAS ŠILERIS ir jo talkininkai RYTIS ALIŠKEVIČIUS ir LILIA KUČINSKAJA.*

Tinklapiu tikslas yra palaikyti tarp žmonių komunikaciją ir geriausias būdas greitai apsiųsti informacija. Pvz., Frankfurto apylinkės forume kas mėnesį apsilanko 1000 asmenų iš įvairių pasaulio kraštų. Tinklapis kainuoja 6,- € per mėnesį, galima turėti 120 papildomų vardų ir 500 elektroninio pašto adresų. Galėtų būti trys tinklapiu naudojimo galimybės:

- 1) informacijos pateikimas kitiems, 2) forumas – interaktyvus bendravimas ir 3) laišku rašymas.

Vokietijoje reikia vieno centralizuoto tinklapiu, kuriame būtų:



**Frankfurto apylinkės atstovai: pirm. R. Šileris, R. Ališkevičius ir L. Kučinskaja;**

(Nuotrauka M. Šmitienės)

- 1) informacija apie visas esamas apylinkes, 2) kalendorius su informacija apie

renginius, kurie vyksta visoje Vokietijoje ir 3) forumas pasikeisti nuomonėmis įvairiais klausimais. Svarbu, kad informacija būtų nuolat tvarkoma ir papildoma.

Šiuos reikalavimus atitinka Vokietijos LB tinklapis, išskyrus tai, jog ten dar neįrengtas forumas. Nutarta plėtoti tuos reikalus pavesti specialistams. Tačiau konstatuota bendra problema, kad iki šiol neįmanoma sužinoti ir paskelbti, kas Vokietijos lietuviškame gyvenime vyksta. Renginių tiesiog iš Lietuvos organizuojama tiek daug, kad niekas tiksliai nežino, kada, kur ir kas vyksta. Bendruomenės apylinkės yra skatinamos dažniau pasinaudoti esamais tinklapiais ir ten skelbti savo žinias.

## TIKINTIEJI LIEKA BE KUNIGŲ

### 4. Religinio aptarnavimo svarba ir vieta suvienytoje Europoje

Senosios išeivijos patirtis rodo, kad tiek evangelikų, tiek katalikų sielovada (kunigai, parapijos) atliko labai pozityvų vaidmenį ir grynai pasaulietiškame tautiniame bendruomenės gyvenime. Jie būrė, skatino, organizavo savo apylinkės žmones ir lietuviškai veiklai. Šiuo metu Vokietijos lietuviai beveik neturi kunigų, jų pasigenda ne viena ypač mažesnė apylinkė. Todėl darbuotojų suvažiavime apsvaistyta ir ši problema.

*Tuo klausimu referavo Lietuvių katalikų sielovados Vokietijoje vadovas, Vasario 16-osios gimnazijos kapelionas kun.*



**Kun. Alfonsas Kelmelis**

„Šiandieninė Europa gyvena dviejų veiksmų, kurie labiausiai veikia jos virstą, įtakoje: tai plėtra ir globalizacija. Šių veiksmų įtakoje vis daugiau žmonių gyvena ne tėvynėje. Europos Sąjunga dėl savo ekonominio išsivystymo ir angažuotumo žmogaus teisėms yra tapusi ypatingu savo gimtąjį kraštą paliekančių žmonių traukos centru. Neišvengiamai didėja integracijos problema. Viena yra aišku: atvykęs į svetimą kraštą žmogus visada liks svetimtaučiu. Bandymai asimiliuotis, t.y. pakeisti tautiškumą, jau pirmoje išeivių kartoje paverčia žmones tarsi karikatūromis, iš kurių nepraleidžia progos pasišaipyti tiek „senieji“, tiek „naujieji“ tėvynainiai. Dažnai tai tik dar labiau pagilina integracijos problemą. Jei kuriam nors psichoaanalitiku pavyktų kvalifikuotai pa-

vaizduoti tautiškumą „keičiančio“ žmogaus psichogramą, manau, kad atrastų tokius dušonus „lobius“, kurie nusteibtų net visko mačiusius žmogaus psichikos tyrinėtojus. Gal todėl šiuo metu sąvoka „integracija“ vis labiau atsiejama nuo sąvokos „asimiliacija“. Įdomu pastebėti yra ir tai, kad savąjį kraštą palikusio žmogaus problemos dažnai nesibaigia vien tik su integracija svetimame krašte. Ilgą laiką pragyvenęs svetur ir nusprendęs grįžti į tėvynę dažnas ir čia jau nesijaučia visiškai savas. Šis reiškinys jau dažnai pastebimas tarp ispanų, italų ir portugalų, kai pirmoji „gastarbaiterių“ karta, sulaukusi pensijos, apsisprendžia grįžti atgal.

Žmogui yra būtina save išreikšti. Geriausiai jis tai gali padaryti bendraudamas. Visavertis bendravimas apima pirmiau-

sia kalbą, papročius, bendrą patirtį. Kur jis tai geriausiai gali rasti? Žinoma, kad tarp savo tautiečių. Nepaprastai didelį vaidmenį čia vaidina religija, nes apima kone visas pagrindines saviraškos sritis: gimtąją kalbą, papročius ir bendrą tiek fizinę, tiek metafizinę patirtį. Pastebėtas įdomus fenomenas: atsidūrę svetur žmonės daug dažniau dalyvauja pamaldose, negu tai darydavo tėvynėje. Šį faktą įdomiai pailiustruoja žinoma tiesa, kad išeiviai iš kaimų į miestus, atvirščiai, labiau atitolsta nuo Bažnyčios. Tokiu būdu atsiranda nauji iššūkiai ir naujos galimybės tiek išeiviams, tiek pačiai Bažnyčiai. Žmonėms – tai galimybė atrasti arba naujai rasti tikėjimą, persvarstyti savo santykį su religija ir Bažnyčia. Bažnyčiai – tai naujas pastoracinis laukas, nauja galimybė kreiptis į tuos, kuriuos "normaliomis" sąlygomis vargiai pavyktų sutikti. Šitai suprasdama, Bažnyčia sukūrė ir toliau plėtoja įvairias užsieniečių sielovados struktūras, negailėdama lėšų ieško naujų pastoracijos formų ir galimybių. Tai liudija ir tas faktas, kad Briuselyje Bažnyčia turi nacionalinių vyskupų konferencijų komisiją, o savo misijas – katalikiški Jėzuitų ir Dominikonų ordinai.

Tačiau kyla vienas klausimas: ar šiam istorijos etape, kai vis aštresnė tampa integracijos tema, viena iš sėkmingiausių prie šios problemos sprendimo prisidedančių institucijų – Bažnyčia turi pakankamą įtaką, gyventojų bei valstybės paramą bei pajėgas šiai misijai atlikti?

Jei iš šių laikinų Europos atimtumė kriščiūnybė ir su ja iš jos šaknų kilusius reiškinius, kas dar liktų? Anot vieno autoriaus, kriščiūnybė yra šiandieninės europinės civilizacijos pamatas, sutvirtintas Jeruzalės (kriščiūniškiosios religijos tėvynės), Atėnų (europinės demokratijos tėvynės) ir Romos (europinės teisės tėvynės) rįšamuoju skiediniu. Tačiau Europos Sąjungos įtakingiausi vadovai, pamiršę Europos Sąjungos "tėvus steigėjus", kurie visi buvo kriščiūnys, dar tiksliau – katalikai, nepavargsta kartoję, kad Europos Sąjunga nėra kriščiūnių klubas. Kad tai ne vien tik tušti žodžiai, rodo ir tai, kaip priešingai Bažnyčios nuostatoms, legalizuojamos vienos lyties asmenų santuokos, nevaržoma jokių įtvirtintų bendrų etinių principų biogenetikos plėtra, eutanazija

ir t.t. Bavarijos žemėje teismas įpareigoja mokyklą nuimti jau kelis šimtmečius ant klasės sienos kabažį kryžių, nes vienas iš netikinčių ar kitai religijai priklausančių mokinių kreipėsi į teismą, kad tai neva žeidžia jo įsitikinimus. Moraliniai principai suvokiami kaip neliberalas ir represinio nusiteikimo liudininkai. Šiandienos politikai tarsi gėdijasi, kai jiems reikia priimti ar viešai komentuoti moralinius sprendimus.

O pati kriščiūnybė – ne be "pagalbos" iš šalies – yra praradusi savo misionierišką energiją. Galima drąsiai teigti, kad šiandien Europoje plačiąja prasme nėra religinio auklėjimo, išsilavinimo, bažnytinio žodyno išmartyno.



Stuttgarto apyl. atstovai: D. Walter ir pirm. L. Klaffs; iš Romuvos: kun. J. Dėdinas ir A. Lipšys

Nors daugelio ekspertų nuomone, šiandieninėje Europoje tik religija iš esmės saugo žmogaus asmenybę ir jo orumą, ji vis labiau išstumiami iš viešojo gyvenimo. Europos Sąjungoje diskutuojama apie bendras Europos Sąjungos vertybes, bendrą užsienio ir saugumo politiką, tačiau negirdėti nė žodžio dėl Europos bendrų dvasinių vertybių.

Vokietijos, Prancūzijos ir kt. Vakarų Europos kraštų katalikų Bažnyčia kamuoja chroniška kunigų stoka, bėpėsimentanti ir į kitus ES ir jos būsimųjų narių kraštus. Šią problemą ypač jaučia ir Vokietijos lietuviai. Galėtume įdarbinti dar bent keturis kunigus iš Lietuvos, tačiau arba nerandame tinkamo kandidato, arba vietos vyskupas nenori išleisti savo kunigų svetur, nes jau ir Lietuvoje pradėdama jausti dvasininkų stoka.

Šią trumpą ir toli gražu nepilną apžvalgą norisi baigti popiežiaus Jono Pauliaus II žodžiais. "Ekonomika, kultūra ir politika turi dinamiškai veikti ir papildyti viena kitą. Reikia pabrėžti, kad kultūra yra svarbiausias iš šių trijų dalykų ir kad kultūros širdis yra moralė, o moralės širdis yra religija."

\* Diskusijos telkėsi apie lietuvių pastoracijos padėtį Vokietijoje. Visiškai pasiteisintų, jei bent Hamburge, Berlyne, Niedersachsens ir Nordrhein-Westfalijos regione dirbtų lietuviai kunigai. Tačiau, jei juos apsimtų išlaikyti vokiečių episkopatas, jie iš dalies turėtų dirbti ir vokiečių parapijose. Tam reikia mokėti vokiečių kalbą. Taip pat, atrodo, Lietuvos kunigui darbas Vokietijoje nėra jau toks atraktyvus, nes iš mokančių kalbą neatsiranda norinčiųjų Vokietijoje dirbti. Suvažiavimas įpareigojo kun. Kelmelį ir toliau dėti visas pastangas, kad aprūpinamas kunigais pagerėtų. Bus bandoma taip pat įjungti Vokietijoje studijuojančius lietuvių kunigus į lietuvišką pastoraciją. Galimybės kai kurias religinio aptarnavimo dalis patikėti tinkamiems pasauliečiams ar bandyti lietuviams ieškoti kunigų Afrikoje nebuvo keliamos.

Lietuvių evangelikų padėtis yra ne ką geresnė. Kunigų nėra, tikinčiuosius aptarnauja diakonai. Taip, pvz., Hagene kun. diakonas V. Jelis savo iniciatyva ir lėšomis įsigijo koplyčią su paltapomis (žr. Informacijos Nr. 3-2003). Jose jau vyksta ne vien lietuviškos pamaldos, bet ir lietuvių susitikimai, rengiamos kultūrinės programos. Be abejo, tai išsiplėtęs lietuviškos veiklos centras.

## JAUNIMO PROBLEMAS

Jaunimo reikalai nebuvo šį kartą suvažiavimo svarstybų centre (jeigu jais nelaiksime darželių ir lituanistinių mokyklėlių reikalus), tačiau nebuvo visai užmiršti. Suvažiavimo dalyviai išklauė Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos ir PLJ XI Kongreso pirmininko Vyto Lemkės pranešimą apie sąjungos padėtį ir praėjusį jaunimo kongresą. Pranešimą papildė Pasaulio LJ sąjungos pirmininkė DALIA HENKE ir valdybos narys MARTYNAS LIPŠYS (žr. šį ir ankstesnius Informacijų numerius).

## 5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programinės nuostatos lietuvių išeivijos atžvilgiu

*Dr. RIMANTO MORKVĖNO, Užsienio reikalų ministerijos patarėjo išeivijos reikalams, pranešimas:*

"Gerbiami suvažiavimo dalyviai, man labai malonu ir didelė garbė dalyvauti šiame svarbiame renginyje. Vokietijos Lietuvių Bendruomenė – viena didžiausių mūsų bendruomenių Europoje. Kiekvienam lietuviui, kur jis gyvenytų, Jūsų bendrija pirmiausia asocijuojasi su pokario pabėgėlių stovyklomis, garsėjusiomis neįtikėtina aktyvia to meto sąlygomis kultūros ir švietimo veikla, žymiosiomis Europos lietuviškųjų studijų savaitėmis ir, žinoma, Vasario 16-osios gimnazija. Ši šlovinga istorija, be abejo, telgiamai veikia ir Jūsų dabartį, padeda susitelkti, duoda jėgų įveikti šių laikų sunkumus.

Matyt, nesuklysiu pasakęs, kad per pastarąjį dešimtmetį tiek Jūsų bendruomenėje, tiek apskritai visoje lietuvių išeivijoje palaipsniui susiklostė visiškai nauja padėtis. Po Nepriklausomybės atgavimo iš Lietuvos į Vakarus – Europą, JAV ir Kanadą – plūstelėjo dideli srautai mūsų piliečių. Galima pagrįstai spėti, kad iš Šalies yra išvykę apie 200 tūkstančių lietuvių. Vieni paliko Tėvynę trumpesniai laikui, kiti – ilgesniam, o treči – galbūt net visam gyvenimui. Tokia yra realybė ir tuo lietuviui nelabai skiriasi nuo kitų panašaus likimo tautų.

Kaip į šią padėtį reaguoja Lietuvos valstybė, mūsų valdžios institucijos? Reikia pripažinti, kad kol kas – ne visai adekvačiai. Be abejo, pačioje Lietuvoje dar liko daug bėdų, neišspręstų problemų. Sudėtinga socialinė padėtis kaime, kur neefektyvus žemės ūkis suryja didelę dalį valstybės biudžeto. Kol kas menki ir daugelio biudžetinių įstaigų darbuotojų atlyginimai. Taigi lėšų labiau pasirūpinti savo išeivija – ir senąja, kuriai esame už daug ką skolingi, ir naująja, kurios neturime teisės užmiršti – Lietuva objektyviai turi nedaug. Tačiau ne viską lemia vien tik lėšos.

Kaip žinia, šiuo metu pagrindinė Lietuvos institucija, atsakinga už ryšius su išeivija, yra Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID) prie LR Vyriausybės. Kaip matyti iš pavadinimo, Departamentas turi dvi labai skirtingas, vos ne priešingas, funkcijas, kurioms abiem privalo skirti vienodai dėmesio. Daugelio lietuvių išeivijų nuomone (ir aš jau pritariu), tai nėra gerai. TMID savo veiklą išeivijos klausimais dažniausiai derina su keletu Lietuvos ministerijų –

Kultūros, Švietimo ir mokslo, Užsienio reikalų, Socialinės apsaugos ir darbo. Tiesa, saveika su URM galėtų būti ir glaudesnė. Ypač reiktų kuo geriau išnaudoti esamą jau tikrai nemažą mūsų diplomatiinių atstovybių tinklą (iš viso turime 48 diplomatiines atstovybes: 33 ambasadas, 7 nuolatines atstovybes prie tarptautinių organizacijų ir 8 konsulatų). Bendradarbiaujamas vis dar išlieka nepakankamas – matyt, dėl tam tikros inercijos, susiklosčiusių netikusių tradicijų ar paprasčiausio nežinojimo. Dėl to tikriausiai yra abiejų institucijų kaltės.

Užsienio reikalų ministerijoje ilgai nebuvo pareigūno, tiesiogiai atsakingo už ryšius su išeivija. Patarėjo išeivijos klausimais pareigos atsidarė tik šių metų pavasarį ir buvo patikėtos šio pranešimo autoriui. Gal dėl to, kad tada buvau ką tik grįžęs iš Niujorko, kur trejetą metų dirbau generaliniu konsulu. Šis darbas iš tikrųjų sudarė labai geras sąlygas pažinti JAV lietuvių gyvenimą. Žinoma, kad vien tų žinių naujajame darbe nepakanka, nes Europos lietuvių gyvenimą skiriasi nuo Amerikos lietuvių. O ir pačioje Europoje, be abejo, yra nemaži skirtumai tarp atskirų šalių. Taigi, nors šį tą jau žinau, bet dar reikia daug ko pasimokyti, ir ši kelionė yra puiki tam proga.

Vertėtų paminėti, kad mūsų ministerijoje priklausau nedidelei grupei pareigūnų (paprastai turinčių ilgesnę diplomatinio darbo patirtį), kuriems patikėti ilgalaikiai, vadinamieji specialūs pavedimai. Savo srityse jie turi gana didelę veiksmų laisvę ir kartu atsakomybę. Šioje grupėje, pavyzdžiui, yra patarėjas strateginiais ūkio klausimais, patarėjas santykiams su pasaulio žydų bendruomenėmis, mūsų ambasadoriai, reziduojantys ne kitose šalyse, o Vilniuje, ir kiti pareigūnai. Visiems šiems patarėjams bendra tai, kad jie neturi savo aparato, yra lyg ir "be portfelio". Todėl jų veikloje labai svarbu glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamomis Lietuvos institucijomis, nevyriausybiniomis organizacijomis ir kitais svarbiais tos srities veiksniais.

Mano darbe svarbiausi partneriai yra jau minėtasis TMID, PLB atstovybė Vilniuje, LGTIC, Išeivijos institutas Kaune ir, be abejo, atskirų šalių Lietuvių Bendruomenės. Nuo pat pradžių kaip URM atstovas buvau įtrauktas į tarpžinybinę darbo grupę, kurį ėmėsi ruošti naująją vyriausybę "Užsienio lietuvių bendruo-



**Dr. Rimantas Morkvėnas.**

Nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras, gim. 1949 m., 1972 m. baigė Vilniaus universitete matematiką, iki 1990 m. dirbo LMA Matematikos ir informatikos institute, 1976 m. apgynė doktoratą iš matematikos tikimybių teorijos, po to dėstė Vilniaus universitete, 1985–86 m. Genujos universitete, Italijoje. Nuo 1990 m. dirba diplomatinį darbą. Šiuo metu yra URM patarėjas išeivijos reikalams.

menų rėmimo programą 2004–2006 metams". Šioje grupėje dar dirbo atstovai iš Kultūros, Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų, Išeivijos instituto bei PLB valdybos pirmininkas G. Žemkalinis. Pagrindinė atsakomybė bei organizavimas, aišku, teko TMID. Programos projektas šiuo metu jau yra paruoštas ir baigiamas derinti. Esu ir kitose analogiškoje tarpžinybinėje darbo grupėje, rengiančioje Kultūros centrų užsienyje koncepciją.

Jau minėjau mūsų diplomatiinių atstovybių tinklą. Jame slypi tikrai didelis potencialas ryšiams su išeivija. Kai kurios atstovybės tikrai gerai tą darbą dirba. Kitos, deja, teikia tik minimalią būtiniausią pagalbą. Dėmesio stoka kartais būna ne tik dėl reikalo nesu-  
pratimo, bet dažnai ir dėl nepaprastai didelio darbo krūvio."

\* \* Po pranešimo klausytojai turėjo daug klausimų, pastabų ir pageidavimų. Diskusijos tęsėsi ilgai. (Info)





**AKO: Igoris Dolgopolovas, Vladas Petkevičius, Arvydas Puidokas**  
(Nuotrauka M. Šmitienės)

Kasmetinio VLB Darbuotojų suvažiavimo proga koncertuoti į Hüttenfeldą buvo pakviestas instrumentinis trio AKO iš Vilniaus. Toks grupės vardas, kadangi pagrindinis vedantysis in-

strumentas – akordeonas. Tą vakarą iš tiesų savo virtuoziniu grojimu klausytojus kerėjo akordeonistas Vladas Petkevičius, beje prieš keletą metų Vokietijoje laimėjęs Grand Prix akordeonų ansamblių konkurse. Jam talkino boso gitaristas Arvydas Puidokas, mušamaisiais grojo Igoris Dolgopolovas.

Grupė AKO buvo įkurta prieš penkerius metus. Ansamblio sudėtis – gana netradicinė, kaip ir pasirinktas repertuaras. Pirmoje akademinėje koncerto dalyje AKO atliko baroko meistrų J. S. Bacho, G. F. Telemanno kūrinius, populiarias sambų melodijas. Gausiais plojimais buvo palydėtas „Moldaviškas šokis“.

Nors AKO neturi didelių pretenzijų didžiosioms scenoms, jų grojimo lygis jiems leistų to siekti. Muzikantai orientuojasi į klausytojus susirinkusius įvairių švenčių, jubiliejų, prezentacijų progomis. AKO savo tikslu mato ne tik linksminti publiką, bet pirmiausiai pasirinktą repertuarą pateikti kaip rimtą ir atsakingą požiūrį į lengvojo žanro muziką. Muzikantų repertuaras apima nuo senosios muzikos iki tango ir polkų.

Darbuotojų suvažiavimo vakaronės metu dar ilgai susirinkusieji galėjo klausytis grupės AKO atliekamų melodijų, smagiai pasišokti. Vaisėmis rūpinosi Romuvos apylinkės moterys.

(Gintaras Ručys)

## Darbuotojų suvažiavime:



**Tarybos narys Tomas Bartusevičius, Essen-Mülheime apyl. pirm. Nijolė Windszus, Hageno apyl. pirm. Valdas Jelis**  
(Nuotrauka M. Šmitienės)



**Vitalija Noack, va-bos vicepirm. dr. Vincas Bartusevičius, dr. Rimantas Morkvėnas Bonn-Kėlno apyl. pirm. Jūratė Nöthen ir jaunimo atstovas Martynas Lipšys**  
(Nuotrauka M. Šmitienės)

## Trumpai

### SEINAI LAUKS LIETUVIŠKOS GIMNAZIJOS

Po dvejų metų paieškų Seinų lietuviai surado sklypą gimnazijai statyti, bet pirmiausia turės jį pritaikyti švietimo įstaigos tikslams. Tuo dabar rūpinasi Vyskupo Antano Baranauko fondas.

Mokykloje mokytusi daugiau kaip 100 vaikų iš Seinų bei kitų aplinkinių mokyklų, numatytas ir moksleivių pavėžėjimas iš tolimesnių kaimų.

Styba kainuotų apie 2 mln. zlotų (beveik 1,5 mln. litų). Prieš metus Lietuvos švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius yra pažadėjęs Lietuviai Bendruomenei paremti mokyklos Seinuose statybą.

Seinų apylinkėse veikia 11 pagrindinių mokyklų, dvi gimnazijos ir vienas licejus mokomąja lietuvių kalba.

Šiose vietovėse, lietuvių bendruomenės skaičiais, gyvena apie 700 lietuvių tautybės moksleivių.

(Lietuvos rytas, 2003. 10.27)

## DR. VILIUS LĖNERTAS – LIETUVOS PEDIATRŲ DRAUGIJOS VII SUVAŽIAVIMO PANEVĖŽYJE AKTYVUS DALYVIS

Š.m. gegužės 23–24 dienomis Panevėžyje įvyko septintasis Lietuvos pediatrių draugijos suvažiavimas. Draugijos pirmininkas prof. dr. V. Ūsonis pakvietė dr. Vilių Lėneratą iš Freiburgo (Vokietijos) suvažiavime skaityti plenarinį pranešimą. Jis mielai sutiko kalbėti savo specialybės srities tema: "Paveldimų metabolinių ligų diagnostika ir jų gydymo principai – Kada įtarti vaiką turint įgimtą medžiagų apykaitos sutrikimą?" Pranešimas buvo skaitomas, ne kaip įprasta anglų

bet lietuvių kalba. Vilniaus universiteto vaikų klinikos vyr. gydytoja dr. Birutė Skerlienė talkininkavo, atitinkamose vietose pristatydama klausytojams pacientų iš Lietuvos, kuriems dr. Lėnerato pagalba buvo nustatytas įgimtas medžiagų apykaitos sutrikimas, ligų istorijas. Daugelio dalyvių pasisakymu, toks gan naujoviškas "tandeminis" temos pristatymas labai patiko. Grožėtasi ypač darnia "užsieniečio" lietuvių kalba. Pokalbiose užbaigiamojo pokylio metu pasiro-

dė, kad daugelis dalyvių puikiai žino Vasario 16-osios gimnaziją, kurios dėka prelegentas galėjo prabilti lietuviškai. Kaip jau anksčiau rašyta (žr. VLB Informacijos Nr. 3/4, 2002), dr. Lėneratas jau nuo 1980 metų bendradarbiauja su įvairiomis Vilniaus universiteto mokslo įstaigomis (Žmogaus genetikos institutu, Vaikų klinika), supažindindamas Lietuvos pediatrus ir genetikus su naujausiais savo srities laimėjimais. (Info)

## ŠYPSENOS IR DISKUSIJOS LIETUVIŲ KALBOS KLUBE

Lietingą š.m. spalio 2-osios dienos vakarą grupė aktyvių, nerimstančių ir besišypsančių žmonių susirinko Kaune, kavinėje „Ketvirtoji valdžia“. Čia įvyko pirmasis šiais mokslo metais *Lietuvių kalbos klubo* susitikimas. Į jį buvo pakviesti visi besidomintys Lietuvos kultūra, žmonėmis, jų gyvenimo būdu bei šnekantys arba norintys išmokti šnekėti lietuviškai.

Klubas, įkurtas VDU Tarptautinių ryšių skyriaus dėka, veikia nuo 2003 metų pradžios, todėl spalio 2-ąją į jį susirinko ne tik nauji, bet ir jau anksčiau klubo veikloje dalyvavę nariai, taip pat lietuviai ir vis dar viešintys Lietuvoje užsienio šalių studentai.

Lietuvių kalbos klube siekiama ne tik nuo daugiau bendrauti lietuvių kalba, bet ir užmegzti glaudesnius ryšius tarp lietuvių bei užsieniečių, gyvenančių ar viešinių Lietuvoje, telkti juos į ben-

drumene, lietuviškai diskutuojančią aktualiomis temomis bei kartu švenčiančią lietuviškas šventes. Neoficialus bendravimas jaukioje aplinkoje, gitaros skambesys, lietuviškos dainos, įdomios temos, žaidimai ir gera nuotaika padeda susirasti naujų draugų ir puikiai praleisti laisvalaikį.

Spalio 2-ąją dieną įvykęs klubo susitikimas taip pat buvo nuotaikingas ir smagus. Lietuvišką alų gėrė ir bendravo šeši lietuviai bei devyni svečiai iš Lenkijos, Latvijos, Vokietijos, Danijos, Maroko, Urugvajaus, JAV. Nauji klubo nariai linksmai prisiekė kiekvieną dieną valgyti cepelinus, gerti daug lietuviško alaus, domėtis krepšiniu... Visi susitarė laikytis taisyklės – kalbėti tik lietuviškai, o daugiau nei tris kartus nusižengus – sudainuoti lietuvišką dainą.

Vakaro tema „Lietuva ir lietuviai mano akimis“ sukėlė daug diskusijų. Tačiau beveik visi klubo nariai sutarė, jog daž-

niausiai žodis *Lietuva* jiems asocijuojasi su nuostabią gamta, miškais, gintaru, lietumi ir alumi, o labiausiai juos stebina labai sunki lietuvių kalba ir liūdni bei mažai besišypsantys Lietuvos žmonės. Todėl nuspręsta diskusiją pratęsti ir kito susitikimo metu paklausti „Ar tikrai lietuviai šalti žmonės?“

Susitikimo metu taip pat buvo kuriami eilėrašukai lietuvių kalba, skambant gitarai dainuojamos lietuviškos dainos. Išmokę šokti „Jurgelį meistrelį“ ir smagiai nusiteikę visi pažadėjo ateiti kitą kartą. Lietuvių kalbos klubas rinkins kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį Kaune, kavinėje „Ketvirtoji valdžia“. Taip pat bus organizuojamos įvairios laisvalaikio pramogos klubo nariams.

Laura Kamandulytė,  
Lietuvių kalbos klubo vadovė  
lauka@one.lt

## NAUJI MOKSLO METAI VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE

Naujus mokslo metus Vytauto Didžiojo universitete pradėjo 33 užsienio piliečiai iš 15 šalių. Šiomet rudens semestre VDU studijuoja šeši studentai iš Lenkijos, Poznanės A. Mickievičiaus universiteto ir aštuonios studentės iš Latvijos (Latvijos, Rezeknės ir Liepojos universitetų). Baltijos studijų programos kursas lankys dvi studentės iš Tarptautinio krikščioniškojo Tokijo universiteto. Keletas stu-

dentų iš Danijos, Italijos ir Japonijos pasinaudojo galimybe studijoms Lietuvoje gauti valstybės stipendiją, kurią skiria Mokslo ir studijų departamentas pagal dvišales bendradarbiavimo sutartis tarp Lietuvos ir kitų šalių. Pagal Sokrates/Erasmus programą į VDU atvyko keturi studentai iš Prancūzijos ir Vokietijos universitetų. Taip pat lietuvių kalbos

mokysis studentai iš Venezuelos, Argentinos, Urugvajaus ir Pietų Korėjos.

Visi besidomintys studijomis Kaune gali rašyti užklaimus el. paštu:

office@trs.vdu.lt

Asta Ambrasaitė,  
Tarptautinių ryšių skyriaus vedėja

Tradicinė kas mėnesinė gyventojų nuomonės apklausa rodo, kad parama Lietuvos narystei Europos Sąjungoje (ES) šiek tiek sumažėjo, tačiau išlieka stabiliai aukšta, sakoma Europos komiteto pranešime spaudai. Naujausios visuomenės nuomonės apklausos duomenimis, ši mėnesį Lietuvos narystę ES remia 74,4 proc., spalio mėnesį už narystę pasisakė 75,7 proc. respondentų. Prieš šalies narystę pasisako 14,7 proc. apklaustųjų, tai yra 2 proc. daugiau nei praėjusį mėnesį, nuomonės

neturi - 10,9 proc. apklaustųjų, spalį tokių buvo 11,6 proc. Reprezentatyvią apklausą Europos komiteto prie LRV užsakymu lapkričio 6-9 dienomis atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilmorus".

"Vilmorus" direktorius Vladas Gaidys pastebi, kad praėjus referendumams dėl narystės ES visose Baltijos valstybėse visuomenės parama narystei išlieka aukšta. "Tai rodo, kad žmonės su naryste ES sieja daug gyvenimo pagerėjimo lūkesčių", - teigia VI. Gaidys.

Spalio mėnesio apklausų duomenimis, Estijos narystę organizacijoje palaikė 64 proc. respondentų, rugsėjo 20 d. vykusiam referendume už Latvijos narystę ES balsavo beveik 67 proc. šalies gyventojų.

Lietuva, Malta, Kipras, Slovėnija, Vengrija, Slovakija, Lenkija, Čekija, Estija ir Latvija visateisėmis ES narėmis taps 2004-ųjų metų gegužės 1 diena.

(DELFI 2003.11.18)

## LIETUVOJE GYVENTOJŲ MAŽĖJA IR JIE VIS LABIAU SENSTA

Paskutinį praėjusio šimtmečio dešimtmetį mūsų šalyje įvyko nelauktų demografinių pokyčių, kuriuos specialistai linkę vadinti dramatiškais. Pastaraisiais metais staigiai mažėjo gimstamumas, ryškiai kito mirtingumo tendencijos. Dėl to smarkiai sumažėjo gyventojų, o mūsų visuomenė suseno.

### Tauta sensta

Statistikos departamentą Demografinės statistikos skyriaus vedėjos Danguolės Svidlerienės "Respublikai" pateiktais duomenimis, 2003 metų pradžioje Lietuvoje gyveno 3 mln. 463 tūkst. gyventojų, t.y. 13 tūkstančių mažiau nei prieš metus. Per 11 pastarųjų metų gyventojų sumažėjo net 243,8 tūkst., arba 6,6 procento.

Vyrų ir moterų santykis iki 1992 metų buvo gana proporcingas, o vėliau ėmė blogėti. 1992 m. pradžioje tūkstančiui vyrų teko 1115 moterų, o 2003 metais - 1141.

Per 13 pastarųjų metų vaikų iki 14 metų sumažėjo net ketvirtadaliu, o senyvo amžiaus žmonių (60 metų ir vyresnių) padaugėjo 18 proc. Vaikų 1990 metais buvo beveik per pusę daugiau nei senų

žmonių, o šiuo metu yra beveik 9 proc. mažiau.

### Gimstamumas mažėja

D.Svidlerienės teigimu, praėjusiais metais po ilgo laiko Lietuvoje pagaliau pagrausėjo santuokų. 2002 metais buvo įregistruota 16 tūkst. santuokų, t.y. 398 daugiau negu prieš metus. Tuokiasi vis vyresni žmonės. 2002 metais pirmą kartą besituokiančių vyrų vidutinis amžius buvo 26 metai, moterų - 24 metai, o prieš dešimt metų tuokdavosi vidutiniškai dvejais metais jaunesni.

Ištuokų skaičius gana stabilus išlieka nuo 1994 metų - per metus vidutiniškai išsituokia 10-11 tūkst. porų. Jei taip bus ir ateityje, tikėtina, kad išsituoks beveik pusė susituokusių porų.

### Trūksta socialinių garantijų

Pasak D.Svidlerienės, statistiniai duomenys rodo, kad nuo 1991 metų gimsta vis mažiau vaikų. 2002 metais gimė tik 30 tūkst. vaikų, tuo tarpu 1990 m. - 57 tūkstančiai. Tačiau daugėja gimusių nei santuokoje vaikų. Nuo 1990 m. jų padaugėjo du kartus ir jie šiuo metu sudaro kone trečdajį gimusiųjų.

### Perspektyvos - nekokios

Atsižvelgdamas į pastarojo dešimtmečio demografinių rodiklių raidą, Statistikos departamentas parengė Lietuvos gyventojų skaičiaus, lyties ir amžiaus sudėties prognozių 2005-2030 metais projektą. Išankstiniais duomenimis, gyventojų skaičius nuolat mažės, o 2030 metais Lietuvoje gyvens 3 mln. 117 tūkst. žmonių, t.y. 11 proc. mažiau nei pernai. Manoma, jog gerokai pasikeis gyventojų amžiaus struktūra. Mažės vaikų ir darbingo amžiaus žmonių, bet gausės senyvu.

Manoma, kad artimiausiais metais gimstamumas didės ir pirmąkart gimdančios moters vidutinis amžius padidės iki 28 metų.

Manoma, jog po trisdešimties metų vyrų vidutinė gyvenimo trukmė sieks 73 metus, moterų - beveik 83. Mirtingumo mažėjimą lems ekonomikos plėtra, socialinių sąlygų ir sveikatos priežiūros įstaigų veiklos gerėjimas, sveikesnis žmonių gyvenimo būdas.

(Aida Marteckaitė, "Respublika" 2003 lapkričio mėn. 24 d)

## BET LIETUVIAI GYVENA ILGIAU NEI ESTAI AR LATVIAI

Lietuvos vyrai ir moterys gyvena ilgiau nei estai ar latviai, tačiau kitose Europos Sąjungos valstybėse bei šalyse kandidatėse vidutinė būsimoji gyvenimo trukmė yra ilgesnė, tokie duomenys pateikiami "Lietuvos statistikos metraštyje 2003". Lietuvoje 2001 metais vidutinė būsimoji gyvenimo (tikimybinis rodiklis, parodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens

kiekvienas gimęs, jei visą būsimą kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje amžiaus grupėje liks nepakitęs) trukmė moterims buvo 77,6, vyrams - 66 metai. Estijoje moterų gyvenimo trukmė siekė 76,2, Latvijoje - 76,6 metų, vyrų - atitinkamai 64,7 ir 65,2 metų.

Ilgiausia būsimoji gyvenimo trukmė prognozuojama Prancūzijos (83 m.), Švei-

carijos (83 m.) bei Ispanijos ir Italijos (po 82,9 m) moterims ir Islandijos (78 m.), Švedijos (77,6 m.) bei Šveicarijos (77,4 m.) vyrams.

Trumpiausiai pasaulyje gyvena Angolos bei Kenijos gyventojai - šių šalių vyrų vidutinė būsimoji gyvenimo trukmė yra 44-47 metai, moterų - 47-49 metai.

(ELTA, 2003.11.18)

## Hamburgo apylinkė

## METAI GREITAI PRABĖGO

Hamburgo LB apylinkė jau nebe pirmi metai pasipildė naujais nariais. Šiomet į mūsų būrį priimti 6 jauni žmonės, tad dabar Hamburgo apylinkėje yra 78 visuotiniai nariai. Džiaugiamės, kad mes vis dar turime "savo namus" (Holzdamm 22), t.y. galime naudotis lietuvių katalikų misijos patalpomis, kur nuolat susitinkame vieną kartą per mėnesį (įvairaus amžiaus lietuviai – paskutinį mėnesio trečiadienį, 18:00 val., jaunimas – kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį, 19:00 val., kultūriniai susitikimai, literatūros vakarai – kiekvieno mėnesio trečiąjį ketvirtadienį). Taigi turime nuolatine, visų gerai žinomą vietą, kuri suteikia puikią galimybę bendruomenės nariams ir mūsų svečiams pasimatyti, susipažinti, pasikeisti aktualia informacija, padiskutuoti rūpimais klausimais ar tiesiog maloniai pabendrauti.

Šių metų rugsėjo 6 d. Hamburge buvo išrinkta nauja (vėl moteriška) valdyba (žr. Informaciją Nr. 3-2003).

Pagrindinis valdybos tikslas yra suburti Hamburge gyvenančius lietuvius, rengti tradicinius lietuviškus renginius, ieškoti tiesioginių kontaktų su kultūrinio Lietuvos gyvenimu. Stengiamės pagal galimybes prisidėti prie kultūrinio ir socialinio judėjimo Hamburge, skelsti informaciją apie Lietuvą ir jos raidą.

Visam šiam darbui nuveikti valdybos narės turi skirti nemažai laisvo laiko ir energijos. Dar visai neseniai svarbiems organizaciniais klausimams aptarti važiuodavome iš skirtingų gyvenamųjų rajonų į miesto centre esantį "lietuvišką butą", o dabar bendraujame daugiausia elektroniniu paštu, taip sutaupome ne tik laiko, bet ir pinigų.

Manau, kad mūsų apylinkėje, kaip ir kitose lietuviškos bendruomenėse, vyks-

ta tos pačios lietuviškos šventės, kurios jau turi savas tradicijas, yra mėgstamos ir gausiai lankomos. Tai pirmiausia Kalėdų šventė ir Vasario 16-osios renginys. Pastaroji šventė yra populiariausia tarp Hamburgo lietuvių, sutraukianti daugybę jaunų ir vyresnio amžiaus žmonių iš uostamiesčio ir daugelio Šiaurės Vokietijos vietovių. Tačiau ir organizuodamos šias įprastines šventes ieškome naujovių, stengiamės išvengti kai kurių jau rutina tapančių dalykų, esame dėmesingi kritikai ir geroms naujoms idėjoms.

Hamburge gyvuoja ir tautinių šokių raitelis "Gintaras", kuris atstovauja lietuviams įvairiuose renginiuose. Jam vadovauja Karina, groja Ričardas Baliulis.

Hamburgo valdybos veikia tradiciniai renginiai neapsiriboją, todėl tikslinga paminėti naujus renginius:

1) Rudenį, pasibaigus Frankfurto knygų mugel, Hamburgo centrinėje bibliotekoje vyko susitikimas su populiariais Lietuvos rašytojais J. Kunčinu (Jau, deja, mirusiu), J. Ivanauskaitė ir R. Šerelyte. Lietuviška publika čia sudarė didesniąją dalį klausytojų. Betarpiškai bendravome su autoriais, domėjomės jų kūryba, pirkome knygas. Vakarą metu taip pat klausėmės puikios muzikos (fortepijonu skambino A. Vasiliauskas).

2) Spalio mėnesį sukvietėme visus į Jutos Noak kūrybinį vakarą. Rašytoja pristatė savo naująjį šiemet Lietuvoje pasirodžiusį romaną "Pradubimas", skaitė noveles, eilėraščius, kartu su klausytojais gildino kitus su literatūra susijusius klausimus.

3) Kovo mėnesį klausėmės klaipėdiečių folklorinio ansamblio "Vitė".

4) Balandžio mėnesį literatūros būrelio iniciatyva turėjome progos susitikti su pasaulinio masto literatūros garsenybe Tomu Venclova. Klausėmės poeto eilii,

išgirdome jo įdomių samprotavimų apie Lietuvos politinį ir kultūrinį gyvenimą.

5) Gegužę mūsų jaunimas aktyviai dalyvavo VLJS politiniame seminare. Kadangi renginys vyko beveik "namuose", Hamburgo priemiestyje, jaunimo tikrai netrūko.

6) Daug tautiečių sukvietėme į Hamburge vykusį A. Mamontovo roko muzikos koncertą.

Noriu pasakyti, kad ne visi čia išvardyti renginiai vyko tik mūsų iniciatyva, ne visada mes buvome svarbiausieji organizatoriai, bet ir tais atvejais niekada nelikdavome nuošalyje: skelbėme informaciją, siuntinėjome laiškus, ieškojome patalpų, rūpinomės jaukia aplinka, organizavome prekybą, atlikome daugybę kitokių iš pirmo žvilgsnio nepastebimų, bet svarbių darbų. Be valdybos narių triūsą dauguma šių susitikimų tikrai nebūtų vykę taip sklandžiai ir įdomiai.

Man taip pat norisi pasidžiaugti ir vienu mūsų iniciatyva įgyvendintu projektu, kur pagrindinį darbą puikiai atliko Rasa Ingvarsson. Šiemet pavyko sukurti Hamburgo lietuvių interneto svetainę, kur turime galimybę skelsti informaciją apie mūsų bendruomenės gyvenimą Hamburge ([www.Hamburgas.de](http://www.Hamburgas.de)).

Šių metų pabaigoje ir 2004 metais planuojame tokius renginius:

- Advento šventinį vakarą
- Kalėdų eglutę
- Vasario 16-osios minėjimą
- Koncertus
- Talentų vakarą
- Gegužinę ir sporto šventę
- Literatūros vakarus
- Europos lietuvių krepšinio turnyrą.

(Dalia Henke)

## Müncheno apylinkė

## MÜNCHENO APYLINKĖ DAR GYVA IR 2003 METAIS

Müncheno LB valdyba organizuoja ir kviečia savo narius ir suinteresuotuosius (ne narius) į savo renginius, bet žmonių skaičius per susitikimus ir renginius nuolat vis mažėja. Münchene gyvenančių lietuvių yra nemažai, ypač naujai atvykusių, bet juos pritraukti, integruoti į VLB – Münchene vis dar nepavyksta.

Dabar apylinkė turi apie 70 registruotų narių. Iš jų daug kas pačiamėse gyvena (daugumos tokių net nauji

adresai nežinomi), todėl tikras Müncheno apylinkės narių skaičius yra mažesnis. Tik apie 40, kurie daugiau ar mažiau aktyviai dalyvauja valdybos renginiuose.

Šiais metais įstojo dvi naujos narės – Diana Mičiulytė ir Audrutė Gedutytė-Hartkopf.

Müncheno apylinkės valdyba 2003 m. suruošė šiuos renginius:

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimą kovo 9 d. su muzikine programa ir draugišku pobūviu;

Motinos dienos minėjimą gegužės 18 d. su muzikine programa ir pamaldomis. Pamaldas laikė kun. Jonas Dėdinas iš Hüttenfeldo;

Metinį Müncheno LB apylinkės susirinkimą lapkričio 2 d.

Šiaip Müncheno lietuviai (ypač jaunimas ir studentai) renkami kiekvieno mėnesio paskutinįjį penktadienį į savo "Stamm-tischą", vykstantį Müncheno lietuviškoje užėjoje "Maistüberl", Maistrasse 20. Müncheniškiai kviečiami apsilankyti.

Veikia Müncheno LB apylinkės interneto puslapis: ([www.litic.de](http://www.litic.de)) (R. Schneider)

## Romuvos apylinkė

## APYLINKĖS VEIKLA NESILPSTA

Šiais metais Romuvos apylinkė neteko amžinybėn iškeliausių dviejų ilgamečių lietuvių bendruomenės narių. Per metus apylinkės gretas papildė 8 nariai, trys iš jų buvę gimnazijos mokiniai. Vienas narys pakeitė gyvenamąją vietą, kartu ir apylinkė, vienas narys išvyko gyventi į Lietuvą. Apylinkės valdybos nuolat patikslinamuose ir atnaujinamuose apylinkės narių sąrašuose, šiandienos duomenimis, yra 147 nariai. Visiems nariams apylinkės valdyba reguliariai primena susimokėti nario mokesčių, reiškia nuoširdžias padėkas susimokėjusiems, sveikina gimtadienio ir kitomis progomis, kviečia dalyvauti ir kiek įmanoma prisidėti bendruomenės, gimnazijos, apylinkės rengiamuose renginiuose ir šventėse.

Sausio pradžioje romuviečiai ir vėl rinkosi į tradicinį "Silkių balių", kurio siela buvo sukaktuvininkas kunigas Jonas Dėdinas, švenčiantis 80-ties metų jubiliejų. Kiekvieną pavasarį veiklos apylinkės narės Onutės Šiugždinienės vadovaujamas moterų klubas privilioja pilną salę lietuvių į Motinos dienos šventę.

Šiemet susirinkusius džiugino gerai žinomo dainininko iš Lietuvos Stasio Povilaičio nepakartojamo tembro balsas. Birželio pradžioje Romuvos apylinkės nariams buvo surengta išvyka į Bad Nauheim-Steinfurtho rožynus. Lankantis parodomuosiuose daržynuose ir rožių halėje Bronė Lipšienė supažindino su įvairiausiomis rožių rūšimis.

Praejusi vasara dosni renginių, kuriuose aktyviai dalyvavo apylinkės nariai: Tai liepos pirmą savaitę Lietuvoje vykusį Pasaulio lietuvių dainų šventę "Mes", skirta valstybės jubiliejui – karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-osioms metinėms. Joje šoko ir dainavo gimnazistai, keturi iš jų apylinkės nariai. Į šventę vyko ir 20 vokiečių gimnazijos mokiniai bei jų tėvų, kuriais Vilniuje rūpinosi viena iš veikiausių apylinkės narių – mokytoja B. Lipšienė. Nenutilus jubiliejaus šventiniams aidams, rinkosi dirbti Pasaulio LB XI Seimas, kuriame Vokietijos LB atstovavo 7 Romuvos apylinkės nariai. Seimo sesijai pasibaigus, prasidėjo Pasaulio lietuvių jaunimo XI kongresas, kuris tęsėsi jaunimo stovykloje Punske, Lenkijoje, ir baigėsi stu-

dijų dienomis Vasario 16-osios gimnazijoje. Iš Vokietijos atstovų – 7 Romuvos apylinkės nariai, 4 iš jų priklausė kongresą rengusiam ruošos komitetui.

Vasarai baigiantis, dvi apylinkės narės – Meilė Veršelienė ir Jūratė Lemkienė kvietė apsilankyti savo naujų kūrybos darbų pristatyme.

Jau įprastai nemažas būrelis apylinkės lietuvių rinkosi į Vėlinių vakarą risti sausų gėlių ir žalumynų puokščių, kuriomis buvo papuošti Hüttenfeldo kapinaitės besišinčių lietuvių kapai, kartu su gimnazistais giedamos giesmės.

Ir šiais metais apylinkės nariai yra pakviesti į kasmet VLB rengiamo darbuotojų suvažiavimo kultūrinę programą pasiklausyti dr. Rimanto Morkvėno skaitomos paskaitos, grupės AKO iš Vilniaus koncerto, pavakaroti.

Šiais metais birželio mėn. Vasario 16-osios gimnazijos metinio kuratorijos posėdžio metu buvo išrinktas naujas kuratorijos pirmininkas, buvęs gimnazijos auklėtinis, Romuvos apylinkės narys dr. Vilius Lėnertas.

(Audronė Ručienė)

## Schwetzigeno apylinkė

## REIKIA JAUNŲ DARBUOTOJŲ

Šiuo metu Schwetzigeno LB apylinkė turi 42 narius. Valdyba sudaro: pirmininkas ir kasininkas – Vilius Kurcas, sekretorius – Kazys Bendoraitis, o revizijos komisiją – Linas Urbanas ir Helmutas Ruinies.

Iki šiol apylinkės veikla išsilaiškė ir nesudrįvo tik per parapiją. Per pamaldas Ketsche kun. Jonas Dėdinas iš Hüttenfeldo pri-

mindavo bažnytinę ir tautines šventes, paminėdavo žuvusius už tėvynę ir partizanų kovas už Lietuvos laisvę.

Tačiau pensinio amžiaus apylinkės veikėjų jėgos silpsta. Atėjo laikas, kad darbus apylinkėje perimtų jaunesni. Tik taip galės būti užtikrinta tolesnė Schwetzigeno LB apylinkės egzistencija.

(V. Kucas ir K. Bendoraitis)

## Lübecko apylinkė

## LÜBECKE RAMU

Mūsų apylinkės gyvenime 2003 metais neįvyko nieko ypatingo. Kaip ir visada rinkomės kas antrąjį mėnesio šeštadienį Caritas patalpose Sandstr. 17-13.

Buvo praversti visi įprasti renginiai, paminėtos visos tradicinės šventės. Apylinkės narių sąrašas padidėjo dviem narėm – Jadvyga Gronau ir Vida Leitona.

Liepos 20 d. dešimties apylinkės narių grupelė aplankė Reinbecke palaidoto kun. Vlado Šarkos kapą. Pagaliau pavyko surasti tinkamą laiką seniai planuotai išvykai. Oras mūsų lelepino, buvo labai karšta. Ant kapo padėjome gėlių, sukalbėjome poterių, sugiedojome kun. V. Šarkos mėgstamiausią "Marija, Marija" ir atsisveikinome iki kito karto. Išvyką užbaigėme "Waldhaus" kavinėje prie puoduko kavos.

Lapkričio 23 d. rinkomės Lübecko miesto kapinėse prie tautiečių paminklo, kur prisiminėme bei pagerbėme mūsų mirusiųsius ir su kun. diakono R. Baliulio pagalba pasimeldėme už juos.

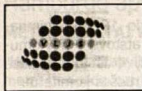
Ir ateityje Lübecke numatoma susitikti, rengti visus renginius.

Lübecko LB apylinkės nariai linki visiems "Informacijų" skaitytojams džiaugsmingų šv. Kalėdų ir laimingų 2004 metų.

(Konstancija Tetmeier)



Lübeckiečiai prie kun. V. Šarkos kapo 2003. 07. 20



## VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pranešimas  
Vokietijos Lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavimui  
2003 m. lapkričio 15 d.

Lietuvių 16 – 35 metų amžiaus jaunimo Vokietijoje gyvena nemažai, jų didžiąsą dalį sudaro atvykę studijuoti iš Lietuvos. Tačiau tik maža dalis žino apie mūsų veiklą arba tiesiog apie mūsų organizaciją. Dar mažesnė dalis aktyviai įsitraukia į lietuvišką veiklą. Dėl šių priežasčių sunku pranešti, kiek mes tiksliai turime narių.

Aktyvus jaunimo sąjungos padalinys kaip atskiras vienetą šiuo metu veikia tik Hamburgo ir Mannheimo-Heidelbergo-Hüttenfeldo apylinkėse. Kituose miestuose jaunimas įsijungia į bendruomenės apylinkės veiklą, kartais netgi vadovaudamas jai.

2003 metai jaunimo sąjungai buvo ypatingi dėl dviejų priežasčių: Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ir mūsų organizacijos įteisinimo.

2002 metų suvažiavime priimtas nutarimas įpareigojo tuometinę valdybą, vadovaujamą Vilmos Remmert-Fontes iš Hamburgo, parengti oficialią statutą ir Vokietijos teisme įregistruoti sąjungą kaip juridinį asmenį. Iki šiol Vokietijos Sąjunga veikė VLB sudėtyje. Ši ilgą parengiamąjį procesą užbaigėme š.m. birželio mėnesį. Dar laukiame mokesčių įstaigos pripažinimo, kad esame ne pelno siekianti organizacija. Oficialių narių sąrašą kol kas tik pradėjome sudaryti.

Mūsų kasmetinis suvažiavimas šiais metais išimties tvarka vyko Hamburge, Schübergo namų patalpose. Susilaukę mažiau dalyvių negu perna, nutarėme, kad Annabergo namai Bonnoje vis dėlto labiau tinkama vieta metiniams suvažiavimams. Pagrindinis paskaitininkas buvo dr. Joachimas Tauberis, kuris kalbėjo apie holokaustą Lietuvoje ir vedė labai įdomias diskusijas šia tema. Kitos labiausiai diskutuojamos temos buvo organizacijos įteisinimas ir artėjantis kongresas. Išrinkta ir dabartinė valdyba, kurią sudaro:

|                      |                                 |
|----------------------|---------------------------------|
| Vytas Lemke          | – pirmininkas                   |
| Arūnas Damijonaitis  | – pirmasis vicepirmininkas      |
| Laima Lipšytė        | – antroji vicepirmininkė        |
| Aidas Šiugždinis     | – išdininkas                    |
| Sofija Loitytė       | – sekretorė                     |
| Vilma Remmert-Fontes | – teisinių reikalų koordinatore |
| Martynas Lipšys      | – viešieji ryšiai               |

Tačiau svarbiausias mūsų veiklos centras šiais metais buvo pasirengimas PLJ XI kongresui.

Pasirengimas prasidėjo vasario mėnesį po atstovų į kongresą rinkimų, kur buvo išrinkta 15 įvairaus amžiaus ir svarbiausių lietuvių centrų Vokietijoje atstovaujančių atstovų.

(Vytas Lemke)

### Skelbimai

#### Münsteraner Balticum

- STUDIA BALTICA -

#### Intensivkurse

der estnischen, lettischen und litauischen Sprache

Auch 2004 werden wieder Intensivkurse der Sprachen Estnisch, Lettisch und Litauisch angeboten. Die Kurse sind für Anfänger ohne Vorkenntnisse konzipiert und stehen den Studierenden aller Fachrichtungen an deutschen Hochschulen offen. Auf Antrag Mobilitätskosten beim DAAD (für Deutsche). Bewerbungsschluss: 09.01.2004. Nähere Informationen und Anmeldung bei:

Dr. Magdalene Huelmann  
Institut für Interdisziplinäre Baltische Studien  
Bispinghof 3A, 48143 Münster

TEL.: 0251-832 4499,

FAX: 0251-832 1153

eM: Baltinst@uni-muenster.de

Termine:

22. 02 – 01. 04. 2004

Intensivkurs in Annaberg bei Bonn

05. 09. – 01. 10. 2004

Kursfortsetzung in Tartu, Riga, Vilnius

03. 10. – 06. 10. 2004

Abschlussprüfung in Bonn

### NORDRHEIN-WESTFALENO KRAŠTO

#### LIETUVIŠKA SAVAITGALIO MOKYKLĖLĖ

VISUS BESIDOMINČIUS PRAŠOME SKAMBINTI

JŪRATEI NÖTHEN, TEL.: 02241-804 445 arba

VALDUI JELIUI, TEL.: 02331-43 532

## KREPŠINIO TURNYRAS – „2003“

Kaip niekad gausiai gimnazistų šį kartą pareiškė pageidavimą dalyvauti tradiciniame krepšinio turnyre. Varžybose žaisti užsiregistravo net penkiolika komandų, jų tarpe ir dvi merginų. Net tris dienas truko varžybos, kol spalio 2 d. paaiškėjo turnyro nugalėtojai. Vyresniųjų grupėje stipriausieji pripažinti J. Biekšos komandos žaidėjai E. Armališ, M. Docaitis ir P. Kotke. Antrą turnyro vietą iškovojo L. Šablinskas, R. Kižys, J. Afanasjevas ir A. Žitkauskas. Trečiosios vietos laimėtojais tapo A. Drinkus, E. Marmakas ir V. Butkevičius. Jaunesniųjų žaidėjų grupėje pirmą kartą šio turnyro nugalėtojais tapo mergaičių komanda, kurioje žaidė T. Marcinkėvičiūtė, N. Bastytė ir S. Jokšytė. Sidabro medalininkais tapo M. Savodnikas, T. Povilaitis ir I. Čaplikas, o bronzos medaliais buvo apdovanoti D. Kučinskas, M. Kotke ir D. Jasaitis.



Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai krepšinio turnyre  
(Nuotrauka M. Šmitienės)

## VĒLINĖS



Lapkričio 5 dienos vakaro mišios, kurias pilies koplyčioje laikė kun. A. Kelmelis, buvo skirtos prisiminti mirusius gimnazijos mokytojus, remėjus, apylinkėes lietuvius. Ne vienas iš dalyvavusių maldoje prisiminė ir į amžinybę iškeliavusius savo artimuosius, gimines, draugus. Po mišių, kaip ir kasmet, mokiniai trumpam susirinkę susikaupti prie gimnazijos kryžiaus, nešini žvakutes ir fakelus, pajudėjo link netoliese esančių kapinaičių. Kapinėse, kur palaidota nemažai lietuvių, žvakučių ir fakelų šviesoje buvo skaitomos eilės, giedamos giesmės. Pabaigoje mokiniai ant kiekvieno lietuvių kapo uždegė žvakutes.

M. Šmitienės nuotraukoje: Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai ruošiasi eisenai į kapines

## ŠIMTADIENIS

Lapkričio 21 d., likus šimtui dienų iki abiturios egzaminų, abiturientai kartu su dvyliktokais pakvietė nemažą būrį mokytojų, draugų, buvusių gimnazijos mokinių į savo tradicinį šimtadienio vakarą. Šventiška papuoštoje bendrabučio salėje vakaro rengėjai susirinkusiems parodė filmuotą medžiagą, kurioje apibūdino dvyliktokų ir tryliktokų ryškesnes charakterio savybes bei jiems būdingus bruožus. Ne vienas mokinių

pūkiai suvaidintas draugų personažas žiūrovų buvo palydimas aplopdimentais. Po to tryliktokai tradiciškai įteikė dvyliktokams saugoti simbolinį gimnazijos raktą. Tuo vakaro programa dar nesibaigė. Visi svečiai buvo pakviesti prie vaišių stalo, kurį ruošiant, kaip visuomet daug išradingumo parodė gimnazijos virtuvės moterys. Tą vakarą salėje dar ilgai netilo diskotekos muzikos garsai, kurie viliote viliojo visus į šokio sukūrį.

## GIMNAZIJOS SVEČIAI



Vokietijos susivienijimo šventės išvakarėse svečiams groja Vasario 16-osios gimnazijos orkestras  
(Nuotrauka M. Šmitienės)

\* Lapkričio 14 – 17 dienomis dalyvauti VLB darbuotojų suvažiavime pakviestas Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos įgaliotasis ministras, patarėjas išsvijvos reikalams dr. Rimantas Morkvėnas lankėsi ir mūsų gimnazijoje. Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas supažindino dr. R. Morkvėną su mokyklos darbu, jos problemomis, tolesnio gimnazijos gyvavimo perspektyva. Nemažai laiko svečias paskyrė Kultūros instituto archyvo studijoms, susipažino su bibliotekos fondais. Prieš išvykdamas į namus dr. R. Morkvėnas susitiko su mokiniais, lankėsi pamokose.

\* Lapkričio 29 – 30 dienomis gimnaziją aplankė Kauno Jėzuitų gimnazijos direktorius kun. G. Vitkus S.J. ir Vilniaus Jėzuitų gimnazijos direktorius F. Meškuotis. Svečiai susipažino su gimnazijos darbu, pabuvojo Lietuvių kultūros institute, domėjosi ten sukauptu archyvu, gimnazijos biblioteka. Vakare svečiai susitiko su bendruomenės nariais. Kitą dieną kun. G. Vitkus S.J. kartu su gimnazijos kapelionu kun. A. Kelmeliu pilies koplyčioje aukojo pirmojo Advento sekmadienio šventas mišias, kuriomis gimnazijoje prasidėjo Adventinis laikotarpis. (E. Jankūnas)

## Sveikiname naujus bendruomenės narius

[ VLB veiklą įsijungė:

Müncheno ap.: Alfred Jonas Repšys

Jūratė Repšienė

Gediminas Tiuchta

## 1 2004 m. renginių kalendorius

vasario 28 d.

Centrinis Vokietijos LB Vasario 16-osios minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhause

kovo 13 d.

Vokietijos LB Tarybos posėdis, Hüttenfelde

liepos 11-17 d.

50-oji – jubiliejinė – Europos lietuviškųjų studijų savaitė, Hüttenfelde, Vasario 16-osios glmn.

spalio 9-11 d.

24-oji Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija, Hüttenfelde

## INFORMACIJOMS leisti ir VOKIETIJOS LB aukojo

|                   |         |
|-------------------|---------|
| Alma Šiugždiniene | 51,12 € |
| Kazys Bendoraitis | 40,00 € |
| Petrė Kirkicki    | 30,00 € |
| Nijolė Windszus   | 10,00 € |
| Arno Haid         | 20,00 € |

Širdingiausiai dėkojame!

VLB Valdyba

## HAGENE

Nauji namai lietuviams  
Berliner Str. 121 b

Kiekvieno mėnesio antrąjį sekmadienį, 15:00 val.

PAMALDOS.

Po jų bendras pobūvis

\*\*\* \*\*

Kiekvieno mėnesio paskutinį šeštadienį nuo 18:00 val.

Lietuviškos muzikos vakarai

Informacija tel.: 02331-43532

Visi maloniai kviečiami!

Valdas Jelis

Atvykę į Hüttenfeldą, ieškote nakvynės?



Kambarys su pusryčiais:

vienam asmeniui € 18,00,

dviem asmenims € 36,00.

Kalbame lietuviškai.

Telefonas: 06256-1546

El. paštas: anthony@verselis.de

## 50-OJI EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

2004 m. sueis 50 metų nuo pirmosios Studijų savaitės, kuri įvyko 1954 m. Neckarsteinache prie Heidelbergo. Studijų savaitė ilgainiui tapo vienu iš svarbiausių Europos lietuvių renginių. Nuo 1989 m. prie jos vis daugiau prisidėjo ir laisvosios Lietuvos piliečiai. Paskutinės dvi studijų savaitės buvo rengiamos Vokietijos LB ir Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto ir vyko Lietuvoje.

2004 m. jubiliejinė EL Studijų savaitė vėl grįš į Vokietiją. Ji įvyks liepos 11-17 d. Vokietijos LB buveinėje Lampertheim-Hüttenfelde. Šios savaitės metu Pasaulio LB kartu praves kraštų bendruomenių pirmininkų suvažiavimą.

Studijų savaitėje bus plačiau kalbama ir diskutuojama apie jos raidą bei apie Lietuvos įstojimą į Europos Sąjungą. Paskaitas jau sutiko skaityti Egidijus Aleksandravičius, Lenkijos ambasadorius Lietuvoje Jerzy Bahr, Vincas Bartusevičius, Leonidas Donskis, Darius Kuolys ir Ilona Kuzborska. Pilna programa bus paskelbta ateinančiame "Informacijų" numeryje.

Dalyviams numatytos tokios kainos: registracijos mokestis 50,00 €, visos savaitės pragyvenimas 250,00 €, studentams ir nedirbančiam jaunimui numatytos nuolaidos.

Norintieji dalyvauti jubiliejinėje Europos lietuviškųjų studijų savaitėje prašomi jau dabar registruotis pas:

Litauische Volksgemeinschaft

Lorscher Str. 1, D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld; faksas: 06256-1641;

epaštas: info@VolkLb.de

## Vokietijos LB Valdybos INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorscher Str. 1, D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld, Tel.: 0 62 56 - 85 990-15, Fax: 0 62 56-16 41, Email: info@VokLb.de

Bankverbindung: Deutsche Bank 24 Weinheim, BLZ 670 700 24, Konto-Nr. 581 7978

Aukotojams išrašome auką patvirtinančias pažymas, kurias pristatys mokestžių inspekcijai, talkomos mokestžių nuolaidos.

Gautus rankraščius taisome ir trumpiname savo nuožūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei.

Pasinaudojant INFORMACIJŲ žiniomis, maloniai prašome nurodyti šaltinį ir mums atsiųsti vieną leidinio egzempliorių.